

УДК 338.33

JEL Classification Code: P24

Державська А.В.*аспірант кафедри економіки і підприємництва
Національний технічний університет України**«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»*

ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ТОВАРНОЇ СТРАТЕГІЇ

У статті розглядаються питання формування та управління ефективною товарною стратегією підприємства, основні проблеми формування товарної політики. Визначено основні етапи формування ефективного управління товарною політикою та їх напрями, а саме визначення перспективного напрямку розвитку підприємства, організація ефективного управління товарною політикою підприємства, вибір стратегічних напрямків товарної політики підприємства, оцінка ефективного управління та контролю за виконанням управлінських рішень, визначення відповідних результатів діяльності товарної політики стратегічним пріоритетам розвитку. Виділено принципи, завдання та цілі формування товарної стратегії, а також очікувані результати діяльності та проблемні моменти формування товарної стратегії. Розглянуто модель з описом етапів ефективності функціонування системи управління товарною стратегією підприємства. Визначено систему оцінки процесу розроблення товарної стратегії підприємств.

Ключові слова: товарна стратегія; ефективне управління товарною стратегією; товарна політика; внутрішній контроль; система управління; контроль.

Постановка проблеми. Ефективність господарської діяльності підприємства в багатьох випадках визначається сформованою товарною стратегією. Деякі підприємства не реалізують товарну політику, перш за все, через помилки менеджерів керівної ланки. Ефективна товарна політика здійснюється як чітко впорядкована система, тому що саме для її організації необхідні такі категорії як цілісність, безліч взаємопов'язаних елементів.

Управління товарною стратегією необхідно розглядати як цілеспрямований вплив на об'єкти, процеси і на людей, які беруть участь в них, що здійснюється з метою надати певну спрямованість діяльності, реалізувати програму практичних дій з розвитку та безперервного вдосконалення конкурентних переваг і отримати бажані результати. Умови в яких швидко міняються ринкові відносини стає очевидним, що управління підприємством за допомогою грамотно сформованої товарної стратегії принесе необхідний ефект тільки в тому випадку, якщо буде забезпечений механізм системи ефективного управління товарною політикою. Підвищення ефективності функціонування системи управління товарною політикою підприємства передбачає формування сучасного механізму управління товарною політикою на основі впровадження в практику нових принципів організації діяльності та методів управління.

Метою статті є визначити систему оцінки процесу розроблення товарної стратегії підприємств.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання розробки та реалізації товарної стратегії підприємств досліджувалися вітчизняними й закордонними вченими. Теоретичні основи цієї проблеми висвітлені у працях таких зарубіжних вчених: І.Ансофф, М.Мак-Дональд, Д.Сондерс, А.Томпсон, а також в працях багатьох вітчизняних вчених: Л.В. Балабанової, А.В. Войчака,

С.С. Гаркавенко, Н.В. Герасимьяк, Н.В. Куденко, С.С. Олійник, А.Ф. Павленка, І.Л. Решетнікової та інші. Теоретичною основою дослідження стали праці вітчизняних і зарубіжних фахівців в галузі формування товарної політики. Методологічною основою дослідження є загальнонаукові та спеціальні методи економіко-математичного аналізу, синтезу, засоби статистичного і логічного аналізу. Інформаційною основою – наукові праці вітчизняних і зарубіжних вчених, матеріали періодичних видань, Інтернет ресурси.

Виклад основного матеріалу. Основна маса проблем товарної стратегії підприємств – неструктурована та безсистемна, крім того, часто рішення є безрезультатними і не мають ніякого сенсу, оскільки позбавлені чіткої мети – підвищення конкурентоспроможного добробуту організації. Серед основних проблем управління товарною стратегією підприємства можна виділити наступні:

- відсутність єдиної концептуальної основи системи управління товарною стратегією;
- епізодичне формування товарної політики (її планів, проектів, стратегій, програм і т.д.);
- відсутність досвіду в формуванні управління товарною політикою;
- слабе уявлення управлінського складу про управління товарною політикою;
- відсутність сучасних методик оцінки ефективності системи управління товарною стратегією підприємства [1].

Організація системи ефективної товарної політики вимагає виявлення перспективних областей в діяльності підприємства, після чого можливі розробка та реалізація відповідних рішень в напрямку підвищення ефективної діяльності організації. Це забезпечується шляхом визначення основних пріоритетів, згідно яких і буде формуватись товарна стратегія, а також слід вказати цілі, завдання та очікуваний результат за такими етапами:

- визначення перспективних напрямків розвитку підприємства;
- організація ефективного управління товарною політикою підприємства;
- вибір стратегічних напрямків товарної політики підприємства;
- оцінка ефективного управління товарною політикою.

Зазначені вище проблеми характерні для багатьох вітчизняних підприємств і негативно позначаються на ефективності технології розробки та організації виконання управлінських рішень. У зв'язку з цим очевидна необхідність в розробці моделі системи побудови ефективного управління товарною стратегією. [3]

Пропонується наступна модель системи ефективного управління товарною стратегією підприємства з врахуванням представлених етапів формування ефективного управління товарної політики підприємства, що складається з шести взаємопов'язаних блоків, розташованих в ієрархічній послідовності (табл. 1).

Відповідно до результатів оцінки ефективності товарної політики і даних контрольної перевірки виноситься рішення, в результаті якого можливі такі зміни: [2]

- часткове або повне коригування товарної політики;

- зміна керівництва в ієрархії управління товарною політикою на підприємстві;
- перегляд цілей та завдань товарної політики, відповідність цілей місії підприємства;
- підвищення кваліфікації співробітників;
- мотивація керівників та співробітників та ін.

Таблиця 1 – Етапи формування ефективного управління товарною стратегією підприємства [2]

Етап	Напрями	Мета	Завдання	Очікуваний результат
1	Визначення перспективного напрямку розвитку підприємства	Орієнтація товарної політики підприємства	Визначити відповідну місію підприємства; формування переліку провідних принципів товарної політики	Визначення перспективних напрямків розвитку підприємства
2	Організація ефективного управління товарної політики підприємства	Формування товарної політики підприємства	Формування цілей і завдань ефективного управління товарною політикою підприємства	Визначення стратегічної мети товарної політики з позиції ефективності
3	Вибір стратегічних напрямків товарної політики підприємства	Визначення стратегії діяльності підприємства	Визначення пріоритетів з конкретних напрямків товарної політики	Реалізація заходів у відповідності зі стратегією ефективного управління товарною політикою
4	Оцінка ефективного управління товарною політикою	Формування системи критеріїв ефективності товарної політики	Формування показників ефективності товарної політики	Визначення відповідності результатів діяльності товарної політики стратегічним пріоритетам розвитку
5	Організація контролю виконання управлінських рішень	Відстеження за виконання прийнятих управлінських рішень	Організація системи контролю	Правомірність і доцільність прийнятих управлінських рішень
6	Визначення результатів діяльності товарної політики стратегічним пріоритетам розвитку	Виявити і усунути недоліки діяльності товарної політики	Коригування або вдосконалення товарної політики	Прийняті рішення в управлінні ефективні або потребують доопрацювання

Висновок. Оцінка ефективного управління товарною стратегією підприємства дозволить підвищити ефективність, знизити перешкоди до розвитку системи управління то активізувати зусилля щодо досягнення стратегічних цілей розвитку підприємства.

Список використаних джерел

1. Герасимьяк Н. В. Основні аспекти формування маркетингової товарної політики підприємств // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. – 2012. – № 2. – Т. 1. – С. 60 – 62.
2. Гірченко Т.Д. Маркетинг: навч. посібн. / Т.Д. Гірченко, О.В. Дубовик. – Львів : Вид-во ЛБІ НБУ, 2004. – 255 с.
3. Голошубова Н. О. Розробка товарної політики на підприємствах оптової торгівлі в системі маркетингу / Н. О. Голошубова, Н. І. Трішкіна // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. – 2005. – № 4, Ч. 2, Т. 1. – С. 18 – 27.
4. Полторак В.А. Маркетингові дослідження: навчальний посібник / В.А. Полторак, І.В. Тараненко, О.Ю. Красовська. – К.: Центр навчальної літератури, 2013. – 417 с.
5. Маркетингова товарна політика: посібник / Є. Крикавський, І. Дейнега, О. Дейнега, Р. Патора. – 3-тє вид., доповнене і перероблене. – Львів: Львівська політехніка, 2012. – 360 с.

References

1. Герасимьяк Н. В. (2012) *Основні аспекти формування маркетингової товарної політики підприємств*, 2 edn., : Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки.
2. Гірченко Т.Д., Дубовик О.В. (2004) *Маркетинг: навчальний посібник*, Львів: ЛБІ НБУ.
3. Голошубова Н. О., Трішкіна Н. І. (2005) *Розробка товарної політики на підприємствах оптової торгівлі в системі маркетингу*, 4 edn., : Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки.
4. Полторак В.А., Тараненко І.В., Красовська О.Ю. (2013) *Маркетингові дослідження: навчальний посібник*, Київ: Центр навчальної літератури.
5. Є. Крикавський, І. Дейнега, О. Дейнега, Р. Патора (2012) *Маркетингова товарна політика: посібник*, 3 edn., Львів: Львівська політехніка.

Державская А.В.

аспирант кафедри економіки і підприємництва
КПІ ім.Ігоря Сикорського

ОЦЕНКА ЭФФЕКТИВНОСТИ ТОВАРНОЙ СТРАТЕГИИ

В статье рассматриваются вопросы формирования и управления эффективной товарной стратегии предприятия, основные проблемы формирования товарной политики. Определены основные этапы формирования эффективного управления товарной политикой и их направления, а именно определение перспективного направления развития предприятия, организация эффективного управления товарной политикой предприятия, выбор стратегических направлений товарной политики предприятия, оценка эффективного управления и контроля за выполнением управленческих решений, определения соответствующих результатов деятельности товарной политики стратегическим приоритетам развития. Выделены принципы, задачи и цели формирования товарной стратегии, а также ожидаемые результаты деятельности и проблемные моменты формирования товарной стратегии. Рассмотрена модель с описанием этапов эффективности функционирования системы управления товарной стратегии предприятия. Определена система оценки процесса разработки товарной стратегии предприятий.

Ключевые слова: товарная стратегия; эффективное управление товарной стратегией; товарная политика; внутренний контроль; система управления; контроль.

Derzhavska A.V.

*aspirant Department of Economics and Entrepreneurship
Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute*

EVALUATION OF THE EFFICIENCY OF COMMODITY STRATEGY

The article deals with the issues of formation and management of an effective commodity strategy of the enterprise, the main problems of the formation of commodity policy. The main stages of formation of effective management of commodity policy and their directions, namely determination of the perspective direction of enterprise development, organization of effective management of commodity policy of the enterprise, choice of strategic directions of the commodity policy of the enterprise, assessment of effective management and control over the implementation of management decisions, determination of the relevant results of the product policy strategic development priorities. The principles, tasks and goals of formation of the commodity strategy, as well as expected results of activity and problem moments of the formation of the commodity strategy are highlighted. The model with the description of stages of efficiency of functioning of the control system of the commodity strategy of the enterprise is considered. The system of evaluation of the process of developing a commodity strategy of enterprises is determined.

Keywords: commodity strategy; effective management of commodity strategy; commodity policy; internal control; control system; control.

Державська А.В.
anny.gusak@gmail.com